

POSTANOWIENIE

Dnia 17 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania J. K.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Poznaniu
o wypłatę emerytury,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 17
września 2025 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Poznaniu
z dnia 4 października 2023 r., sygn. akt III AUa 759/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z 4 października 2023 r., oddalił apelację wnioskodawcy J. K. od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 28 lutego 2022 r. Decyzją z 7 września 2021 r. ZUS I Oddział w Poznaniu, na podstawie ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291 ze zm.) wstrzymał z urzędu J. K. wypłatę emerytury od 1 września 2021 r., tj. od najbliższego terminu płatności świadczenia. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że uzyskał informację z Wojskowego Biura Emerytalnego o pobieraniu przez J. K. świadczenia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, zasadnie sąd I instancji przyjął, iż na dzień złożenia wniosku o emeryturę powszechną odwołujący spełniał przesłanki

wymienione przez Sąd Najwyższy w powołanej wyżej uchwale składu 7 sędziów, sygn. akt III UZP 7/21 (LEX nr 3274620), tj. że jest ubezpieczonym, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a tym samym - że wypłaca się mu jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez niego (art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 291 z późn. zm. w zw. z art. 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 586 z późn. zm.).

Wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną wniesioną przez odwołującego się, w której stwierdzono, że „w niniejszej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, odnoszące się do następujących kwestii:

a) czy wyrażona w art. 95 ust. 1 ustawy emerytalnej zasada prawa do jednego świadczenia z tytułu tego samego ryzyka ubezpieczeniowego odnosi się również do prawa do pobierania dwóch emerytur "wypracowanych" w dwóch różnych systemach, niezależnie od siebie przez ubezpieczonych, pełniących służbę przed 1 stycznia 1999 r., w sytuacji gdy wiąże się to z jednoczesnym brakiem możliwości skorzystania przez nich w jakiejkolwiek formie z obowiązkowo przekazywanych składek na ubezpieczenie emerytalne, gromadzonych na indywidualnych kontach w ZUS, podczas gdy znajdującym się w tej samej sytuacji ubezpieczonym przyjętym do służby po dniu 1 stycznia 1999 r. przysługuje taka możliwość,

b) czy treść art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a lub 18a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym osób będących w służbie, o których mowa w ustawie z 10 grudnia 1993 r., jest zgodna z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP i określonej w nim konstytucyjnej zasady równości oraz art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, przez przyjęcie, że pozwala wypłacać dwa świadczenia jedynie niektórym osobom w ramach tej samej grupy emerytalnej, jedynie niektórym emerytom wojskowym lub policyjnym - po 1 stycznia 1999 r. - w sytuacji, gdy ubezpieczony - przed dniem 2 stycznia 1999 r. przed i po służbie w okresie stażu cywilnego odprowadzając

składki na ubezpieczenie emerytalne - nie ma możliwości pobierania dwóch świadczeń emerytalnych - nie tracąc z pola widzenia, iż w okresie pełnienia Służby jego ryzyko niezdolności do pracy z uwagi na charakter służby było tożsame z ryzykiem osób wykonujących tę samą służbę - po dniu 1 stycznia 1999 r.

Podkreślić należy, że wbrew stanowisku Sądu Apelacyjnego, pomimo wyrażenia poglądu przez Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów z 15 grudnia 2021 r. (III UZP 7/21, OSNP 2022 Nr 6, poz. 58) co do przedmiotowego problemu nie wyklucza to uznania, że zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu, zwłaszcza w kontekście przywoływanej przez Sąd Apelacyjny nowelizacji przewidzianej w ustawie z 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2022 r. poz. 1115), gdyż ustawa ta zmieniła uwarunkowania prawne uzyskiwania emerytur wojskowych przez żołnierzy, którzy wstąpili do służby po 1 stycznia 1999 r., powodując utratę w zasadzie w całej rozciągłości aktualności w/w. uchwały Sądu Najwyższego. Ponadto podkreślić należy, że powyższa kwestia do niedawna wywoływała rozbieżności w orzecznictwie sądów, w tym również Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 24 stycznia 2019 r. (I UK 426/17, OSNP 2019 Nr 9, poz. 114) zajął całkowicie odmienne stanowisko. Co potwierdza jedynie, że przepis ten nie podlega jednoznacznej wykładni. Rozwiązanie opisanego powyżej problemu prawnego jest konieczne nie tylko dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, ale będzie miało również znaczenie przy rozpoznawaniu innych podobnych spraw.”

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Nie spełnia się zgłoszona podstawa przedsądu, gdyż sformułowane pytania osobno ani razem nie składają się na istotne zagadnienie prawne, które ma na

uwadze artykuł 3989 § 1 pkt 1 k.p.c. Problem prawny nie ma rangi istotnego zagadnienia prawnego, gdyż sformułowane pytania nie wykraczają poza zwykłą wykładnię prawa. Kwestie sporne (w tym łączone ze wskazanym we wniosku wyrokiem Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2019 r., I UK 426/17) i wątpliwe zostały rozpoznane przez Sąd Najwyższy w uchwale siedmiu sędziów z 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21. Sąd Najwyższy w powołanej uchwale III UZP 7/21 przedstawił gruntowną analizę przepisów prawa.

Skarżący nie przedstawił argumentów uzasadniających odejście od uchwały.

Oceny tej nie zmienia odwołanie do ustawy z 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz.U. z 2022 r., poz. 111), gdyż odnosi się do innego kręgu uprawnionych (funkcjonariuszy przyjętych do służby po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r.). Ponadto jest to regulacja późniejsza i nie stanowiła podstawy prawnej decyzji pozwanego podlegającej osądowi w tej sprawie. Wbrew treści wniosku w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Apelacyjny nie przywołuje ani nie odwołuje się do tej ustawy.

W uchwale III UZP 7/21 ani w zaskarżonym wyroku nie stwierdzono problemu konstytucyjności przepisów art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w zw. z art. 15a albo 18e ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. W przeciwnym razie Sąd rozważałby tę kwestię niejako z urzędu. Istotne zagadnienie prawne na etapie przesądu nie wynika z samego zestawienia przepisów ustawy zwykłej i Konstytucji RP.

Ocena zastosowania prawa w indywidualnej sprawie to domena podstawy przesądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., do której skarżący nie odwołuje się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, z braku zasadnej podstawy przesądu, orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[a.ł]

